

Я досліджую світ
4 клас

Дата: 04.03.2025

Клас: 4 – Б

Предмет: **ЯДС**

Вчитель: Таран Н.В.

Тема: ***Рослинний і тваринний світ
Антарктиди. Повторення. Які скарби
приховує Чорне море .***

Мета: розповідати про різноманітність природи материків; мати уявлення про Землю як спільний дім для всіх людей; обговорювати безпечне й доцільне використання знань про природу; наводити приклади використання людиною природничо-наукових знань; формувати позитивне ставлення до навчання; виховувати дружні стосунки в класі, розвивати увагу, мислення, мовлення.

**Вже пролунав шкільний дзвінок,
Покликав всіх нас на урок.
Рівненько стали. Все. Вже час,
Роботу починає клас.
За парти всілися зручненько,
Поклали руки всі гарненько.
Готові? Так.
А настрій як? Клас!
Тож успіх всіх чекає нас!**

Сьогодні

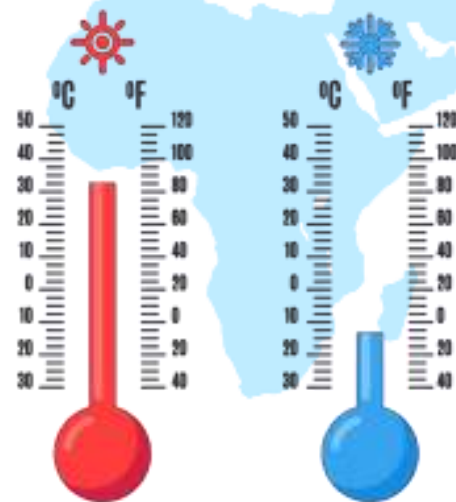
Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

LIVE

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Які погодні умови характерні для
Антарктиди?

Що таке оазис?

Природні зони Антарктиди

В Антарктиді виділяють три природні зони: це антарктична тундра, антарктична пустеля і льодовик.

Антарктида – **найхолодніший** материк планети. Улітку тут температура **-30°C**. Взимку буває нижчою за **-70°C**.

Тут, серед полярних крижин,
важливо ходить пінгвін.
Цей материк безлюдний,
і пінгвін тут в ролі гіда.
Він готовий повідати людям,
як прекрасна Антарктида.

Лише на кам'янистих узбережжях
ростуть мохи, гриби та лишайники.

Ці ділянки називають **арктичними**
оазисами

Квітучих рослин – 2 види

Колобантус кіто

Антарктичний луговик

Більшість тварин мешкає на
антарктичному узбережжі та в
океані

Тварини Антарктиди дуже цікаві і
довірливі.

Для них люди дуже цікаві.

Тому , за антарктичними
договорами **заборонено торкатися**
диких тварин!

Ви вже знаєте, що Антарктида – найхолодніший материк Землі. Більша частина Антарктиди – зона антарктичної пустелі. Улітку де-не-де поблизу берегів, на підвищених місцях поверхня трохи прогрівается і звільняється від снігу. Ці ділянки називають антарктичними оазисами.

Антаркти́чні о́азиси – вільні від постійного крижаного чи сніжного покриву ділянки місцевості в Антарктиді.

- Порівняйте оазиси Антарктиди з оазисами в Африці.

Більшість тварин мешкає на антарктичному узбережжі та в океані. Над поверхнею океану можна побачити птахів: сніжного буревісника, поморника, баклана. У воді багато криля – дрібних рачків. Це основний корм для багатьох видів риб, птахів і ссавців.

Пінгвіни: Аделі (1)

Важко уявити пташиний світ Антарктиди без пінгвінів. Найпоширеніші – це пінгвіни Аделі та імператорські пінгвіни. Пінгвіни Аделі – птахи середніх розмірів, що мають чорний верх і біле черево. Живляться птахи дрібними рачками та рибою. Ходять вони незграбно, перевальцем. Але у воді – це чудові плавці.

імператорські (2)

Імператорські пінгвіни – це великі птахи заввишки понад 1 м і масою до 50 кг. Лапи в них з товстою шкірою, пристосовані до пересування по гострому льоду й снігових заметах. Імператорські пінгвіни живляться рибою, кальмарами, дрібними рачками. Полюють ці тварини зграями.

Самка імператорського пінгвіна взимку відкладає одне яйце масою майже 500 г. Самець, щоб уберегти яйце від холоду, затискає його між лапами та пригортає до вкритої пухом складки на животі.

Антарктичний синьоокий баклан

Південнополярний поморник

Сніжний буревісник

Біла сивка

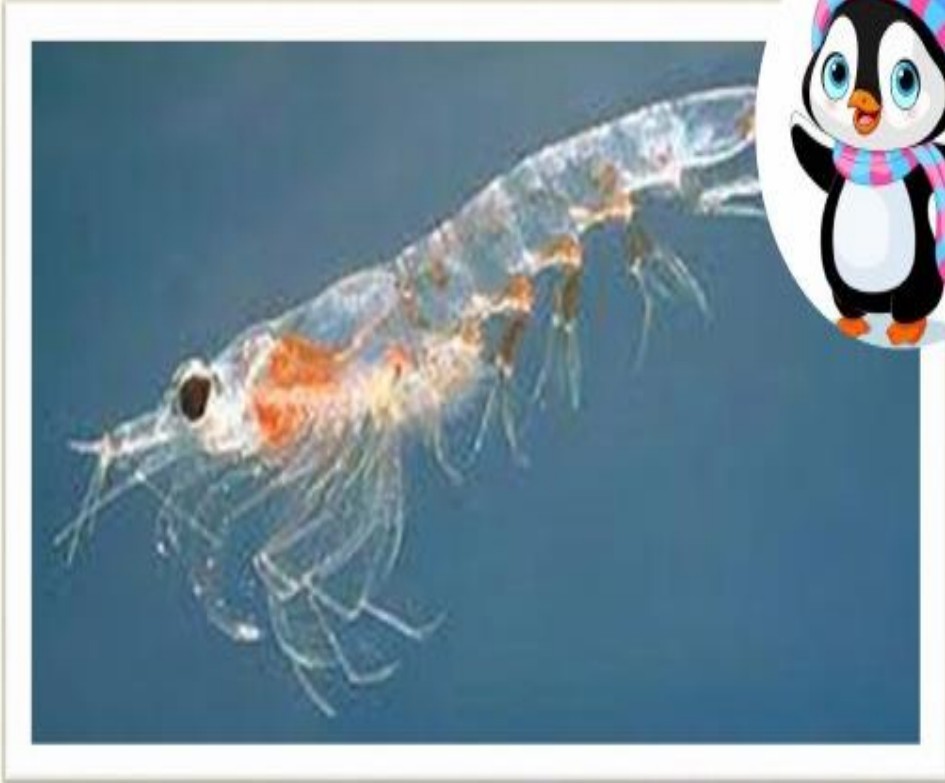
Капський голубок

Мандрівний альбатрос

У воді багато дрібних рачків

Криль

Нелітаючі птахи Антарктиди

Імператорські пінгвіни

Через надмірний промисел кількість морських ссавців значно зменшилася

Унаслідок аварій суден у воду потрапляє тисячі тонн палива. На поверхні води утворюються нафтові плями.

У прибережних водах Антарктиди водяться ссавці – тюлені та кити. Тварини добре пристосовані до плавання завдяки кінцівкам-ластам. Від переохолодження у крижаній воді їх захищає товстий шар підшкірного жиру. Тюлені живляться рибою і кальмарами.

В антарктичних водах багато китів, серед них сині кити й кашалоти. Живляться вони крилем.

Незважаючи на відсутність на материку постійного населення, природа Антарктиди потребує охорони. Через надмірний промисел кількість морських ссавців у прибережних водах материка значно зменшилася. Унаслідок аварій суден біля берегів Антарктиди у воду потрапляють тисячі тонн палива. На її поверхні утворюються величезні нафтові плями. В умовах суворого клімату ці плями не зникають роками.

Тюлень-крабоїд

Кашалоти

Морський леопард

**Бельгіка антарктична – єдиний вид
нелітаючих комах Антарктиди**

Тваринний і рослинний світ Антарктиди

**Мохи та
лишайники**

Пінгвіни Аделі

**Імператорські
пінгвіни**

**Білокровна
щука**

Криль

Тюлень

Кашалот

Між країнами, що здійснюють дослідження в Антарктиді, укладено угоду щодо природоохоронних заходів. Вилов риби та інших тварин в антарктичних водах обмежено.

Припустіть, чому існує заборона на ввезення собак до Антарктиди.

У 1972 році представники 80 держав вирішили, що Антарктида буде всесвітнім природним заповідником. Зокрема, через це з 1994 року діє постійна заборона на ввезення в Антарктиду собак — учені побоюються, що вони можуть переносити небезпечні для місцевих тварин хвороби та полювати на птахів.

Чи знаєте ви, що...

**...53 мільйони років
тому на берегах
Антарктики росли
пальми.**

Завдання 1

Доповни речення. Дай відповідь на запитання.

Оазисами в Антарктиді називають ділянки поверхні Антарктиди, не вкриті кригою і на яких існує певний різновид високоорганізованого життя.

На якому материку ще можна зустріти оазиси? Оазиси можна зустріти в Антарктиді та Африці.

Завдання 2

Яких птахів Антарктиди ти знаєш? Підпиши.

буревісник

пінгвіни Аделі

поморник

баклан

Завдання 3

Склади ланцюг живлення, характерний для Антарктичного узбережжя.

Криль

пінгвіни Аделі

морський леопард

Завдання 4

Запиши назви ссавців Антарктиди. Перевір себе за підручником.

Котик, морський леопард, тюлень, морський
слон, кит, косатка.

Завдання 5

Упізнай звіра. Познач ✓.

☐

КИТ

☐

морський леопард

☒

морський слон

Завдання 6

Поміркуй і запиши, які проблеми охорони природи Антарктиди зображено.

1. Забруднення води після аварій паливом.
2. Надмірний вилов риби.
3. Полювання на великих тварин та птахів.

1. Які природні умови Антарктиди впливають на живу природу?

2. Які тварини мешкають в Антарктиді? Як вони пристосувалися до суворих природних умов? Відповідь ілюструйте прикладами.

3. Чому природа Антарктиди потребує охорони?

4. Складіть у зошиті ланцюг живлення тварин в Антарктиді.

5. Чи задоволені ви результатами своєї роботи під час вивчення теми «Рослинний і тваринний світ Антарктиди»? Які питання ви б хотіли дослідити глибше?

Прочитайте висновок ст. 67.

Перегляньте відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=y-nEspopfSFY>

...у водах Антарктики мешкають крижані риби, або білокровки. Кров крижаних риб безбарвна. Така особливість кровоносної системи дозволяє білокровкам існувати в середовищі з температурою нижче від точки замерзання води.

Чого ви навчились на
уроці?

Що найбільше вас
вразило чи здивувало під
час уроку?

Що нового ви сьогодні
дізнались?

Чи було вам важко? Якщо
так, то що саме?

Продовжіть речення.
Тепер я знаю, що ...

Роботи надсилайте на Нитан

**Повторити тему на ст.65-68,
зошит ст. 36 – 37.**

Напишіть електронного листа
українським науковцям, які
працюють на станції «Академік
Вернадський». Поставте їм
запитання про Антарктиду, що
вас цікавлять.

Використані джерела:

<https://vsimpptx.com/author/ya-doslidzhuyu-svit-gilberg-tg-tarnavska-ss-grubiyen-lv-pavich-nm-4-klas>